



Vlaams
Parlement

ingediend op **849** (2020-2021) – Nr. 2
25 juni 2021 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
uitgebracht door Celia Groothedde

over het voorstel van resolutie

van Katrien Schryvers, Koen Daniëls, Freya Saeys,
Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Tine van der Vloet

over het gevolg dat wordt gegeven
aan de evaluatie van het groeipakket

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Lorin Parys, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;

Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;

Maike De Rudder, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;

Ann De Martelaer, Jeremie Vaneekhout;

Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Piet De Bruyn, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier;

Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;

Gweny De Vroe, Emmily Talpe;

Johan Danen, Celia Groothedde;

Conner Rousseau.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

Documenten in het dossier:

849 (2020-2021) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

785 (2020-2021) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting door Ann De Martelaer bij het voorstel van resolutie over de noodzakelijke aanpassingen aan het groeipakket (<i>Parl.St.</i> VI.Parl. 2020-21, nr. 785/1)	4
2. Toelichting door Katrien Schryvers bij het voorstel van resolutie over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het groeipakket	5
3. Bespreking	6
4. Stemmingen	13
4.1. Voorstel van resolutie over de noodzakelijke aanpassingen aan het groeipakket (<i>Parl.St.</i> VI.Parl. 2020-21, nr. 785/1)	13
4.2. Voorstel van resolutie over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het groeipakket	13
Gebruikte afkortingen	14

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak het voorstel van resolutie over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het groeipakket op dinsdag 22 juni 2021. Dit voorstel van resolutie werd samen behandeld met het voorstel van resolutie over de noodzakelijke aanpassingen aan het groeipakket van Ann De Martelaer, Hannes Anaf en Lise Vandecasteele (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 785/1).

Het voorstel van resolutie over de noodzakelijke aanpassingen aan het groeipakket stond aanvankelijk op de agenda van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding van 8 juni 2021. De behandeling ervan werd toen op vraag van de meerderheidsfracties uitgesteld in afwachting van hun voorstel van resolutie.

(Deze commissievergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

1. Toelichting door Ann De Martelaer bij het voorstel van resolutie over de noodzakelijke aanpassingen aan het groeipakket (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 785/1)

Met de zesde staatshervorming werd de kinderbijslag overgeheveld naar de gemeenschappen, zegt *Ann De Martelaer*. Op 1 januari 2019 trad het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, kortweg het groeipakket, in werking.

In het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 werd een evaluatie van het groeipakket aangekondigd. Op 4 maart 2021 werd de nota van de Vlaamse Regering Evaluatie Groeipakket aan het Vlaams Parlement bezorgd (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 673/1). Het agentschap Opgroeien nam samen met het Vlaams Agentschap Uitbetaling Groeipakket de beleidskeuzes van de hervorming en de eventuele onzichtbare impact onder de loep. Op 16 maart 2021 lichtte het agentschap het rapport toe in deze commissie (*Hand.* VI.Parl. 2020-21, nr. C194).

Naast de interne analyse van het agentschap besliste de commissie om hoorzittingen over het groeipakket te organiseren met betrokken stakeholders en experts (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 673/2). Op 28 april 2021 hoorde de commissie de Gezinsbond, Ouders die opnieuw starten en Gezin en Handicap vzw. Op 5 mei 2021 kwamen professor Wim Van Lancker, professor Bea Cantillon, het Netwerk tegen Armoede en Infino aan bod. Er kwamen heel wat pijnpunten naar voren. Zo wordt er geen vooruitgang geboekt in de strijd tegen armoede. Het groeipakket zorgt immers niet voor een betere herverdeling. Zowel de armoedetoets van de KU Leuven en de Universiteit Antwerpen als de armoedetoets van het Federaal Planbureau wijzen in dezelfde richting. De armoede daalt zeer licht voor gezinnen met één kind, maar stijgt sterker voor gezinnen met vier of meer kinderen.

Kinderbijslag is belangrijk om kinderarmoede te verminderen. Alle experts pleiten ervoor om op korte termijn de sociale toeslagen te verhogen en op lange termijn te evolueren naar een grondige hervorming van het kinderbijslagstelsel. De indieners vragen om dit voorstel van resolutie te bekijken en een onafhankelijke werkgroep op te starten.

Daarnaast zijn er in het groeipakket nog heel wat problemen die moeten worden aangepakt: de onrechtvaardigheden voor (half)wezen, de aanhoudende problemen met de zorgtoeslag, de combinatiegezinnen, de pleegzorg, de onduidelijkheden over wat als vervangingsinkomen wordt beschouwd enzovoort.

De indieners vragen aan de Vlaamse Regering om de sociale toeslag in het groeipakket te verhogen, de aangehouden onrechtvaardigheden op te lossen en een onafhankelijke werkgroep samen te stellen die een grondige hervorming van het

groeipakket voorbereidt zodat het kan evolueren naar een systeem met effectieve impact op de kinderarmoede.

2. Toelichting door Katrien Schryvers bij het voorstel van resolutie over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het groeipakket

Met de overheveling van de gezinsbijslagen kreeg Vlaanderen, aldus *Katrien Schryvers*, de kans om het systeem van de vroegere kinderbijslag te hervormen. Het was een lang proces en er is belangrijk decretaal werk geleverd zodat op 1 januari 2019 het nieuwe systeem in werking kon treden. Het was een huzarenstuk en iedereen hoopte dat alles goed zou lopen. Katrien Schryvers drukt haar appreciatie uit voor iedereen die er werk van heeft gemaakt.

Met het groeipakket is een nieuw systeem geïmplementeerd met verschillende toeslagen eraan gekoppeld. De toeslagen zijn gekoppeld aan inkomen en rechten worden zoveel mogelijk automatisch toegekend. Katrien Schryvers betreurt het dat Ann De Martelaer geen positief woord over de positieve effecten van het groeipakket over haar lippen krijgt. Die positieve effecten komen ook in de evaluatie naar voren en werden door tal van sprekers in de hoorzittingen aangehaald.

Gezinnen met jongere kinderen krijgen een hoog basisbedrag, veel hoger dan vroeger. Er is een koppeling met de schooltoeslagen en er is een toeslag voor kinderopvang en kleuters. Er is een keuze gemaakt voor eenvoud en rechtvaardigheid: elk kind krijgt bij de start hetzelfde bedrag maar er zijn extra toeslagen voor gezinnen die het nodig hebben. 9,1 procent van het totale bedrag van 4 miljard euro wordt uitbetaald aan inkomensgerelateerde toeslagen, schooltoeslagen en sociale toeslagen. Vroeger was dat 5,2 procent. Er is een verdubbeling van het aantal kinderen dat recht heeft op een sociale toeslag: van 175.000 naar 364.000 kinderen. Er zijn meer dan 150.000 extra kinderen (plus 45 procent) die recht hebben op een schooltoeslag. In totaal gaat het over meer dan 485.000 kinderen. Er is een verdubbeling van het budget voor de schooltoeslag in het schooljaar 2019-2020 tegenover het schooljaar 2018-2019, namelijk van 90 miljoen euro naar 180 miljoen euro. 138 miljoen euro hiervan gaat naar kinderen in het secundair onderwijs. Dat alles is het resultaat van automatische rechtentoekenning en van meer gegevensuitwisseling, maar ook omdat extra toeslagen niet meer worden beoordeeld op basis van statuut maar op basis van inkomen.

De evaluatie van het agentschap Opgroeien wijst uit dat fundamentele en architectuur van het groeipakket goed zijn en nog kunnen worden versterkt (zoals de automatische rechtentoekenning), maar stelt ook een aantal verbeterpunten vast.

Het voorstel van resolutie bouwt verder op wat er is omdat de bouwstenen goed zijn. De indieners vragen de Vlaamse Regering om in het kader van de begrotingsopmaak en/of de brede heroverweging te onderzoeken of het groeipakket kan worden bijgestuurd om kinderen in de meest kwetsbare gezinnen – heel breed – beter te ondersteunen. Gescheiden ouders moeten worden bevraagd over hun wensen voor de toepassing van de regeling met betrekking tot de begunstigde of begunstigde van het basisbedrag in het groeipakket. Nu is er gekozen voor de jongste ouder maar een keuze voor het domicilie of een verdeling over de verschillende ouders behoren ook tot de mogelijkheden.

Het voorstel van resolutie vraagt ook om positief gevolg te geven aan een aantal beleidsaanbevelingen die in het rapport van het agentschap Opgroeien en het Agentschap Uitbetaling Groeipakket zijn opgenomen. Een van de beleidsaanbevelingen is de zorg voor structurele gegevensuitwisseling tussen het agentschap Opgroeien, het Agentschap Uitbetaling Groeipakket en de lokale besturen. Hier wordt al aan gewerkt.

Ook voor de zorgtoeslag zijn een aantal bijstellingen nodig. Zo moet de procedure worden herbekeken waarbij er meer wordt ingezet op digitalisering en de verloning voor de evaluerende arts op hetzelfde niveau wordt gebracht als de artsen van de consultatiebureaus. Zo kunnen de wachttijden worden verkort en krijgen mensen sneller zekerheid. Er moet maximaal gebruik worden gemaakt van gekende gegevens en de termijnen waarbinnen de herevaluatie moet worden uitgevoerd, moeten ook worden bijgestuurd ingeval van aandoeningen waarvoor geen beterschap kan worden verwacht. Zo komt er capaciteit vrij voor evaluaties van andere kinderen en jongeren. Het recht op een zorgtoeslag moet gegarandeerd blijven tijdens de volledige duur van de herevaluatie. Minister Wouter Beke heeft dat ondertussen al gerealiseerd. Ten slotte moet men evolueren naar een gedeelde opdracht met multidisciplinaire teams door het realiseren van de gegevensuitwisseling.

De indieners vragen ook om ervoor te zorgen dat de alarmbelprocedure zoveel mogelijk op automatische gegevensstromen gebaseerd is en zo automatisch mogelijk verloopt. Men vraagt ook om een evaluatie van de schooltoeslag uit te voeren na het schooljaar 2020-2021. Studenten die veranderen van studierichting waarvan de ene een hogere schooltoeslag genereert dan de andere, moeten recht krijgen op de schooltoeslag in de richting die de hoogste meebrengt.

Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen moeten tijdens de procedure met een attest van de voogdijdienst of de voogd het recht op gezinsbijslag en schooltoeslag kunnen openen. Men vraagt om het verschil in toepassing van de verdeelsleutel tussen een opvanginitiatief voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en opvang van Fedasil weg te werken door maar een derde van de uitbetaalde toeslagen aan minderjarigen toe te kennen. Verder vraagt men nog een grondige analyse van de bedragen van de gezinsbijslagen in vergelijking met de levensstandaard van de Europese lidstaten.

Wezen behoren voor de indieners tot de kwetsbare groepen. Een aantal onder hen krijgt minder dan voorheen en het voorstel van resolutie vraagt een automatische rechtzetting. De indieners vragen voorts om te onderzoeken of en op welke wijze de kinderopvangtoeslag zich verhoudt tot toekomstige evoluties op het vlak van de zelfstandige kinderopvang. Tot slot is er de vraag om te onderzoeken of het haalbaar is om voor meerderjarige kinderen een door de FOD Financiën geregistreerde overeenkomst tussen de ouders te aanvaarden om het vermoeden van gelijkverdeelde huisvesting te weerleggen.

Een aantal vragen zijn beperkt in omvang maar vragen regelgevend werk. De indieners willen de fundamentele van het groeipakket behouden maar vragen meer aandacht voor kwetsbare gezinnen.

3. Bespreking

Lise Vandecasteele zegt dat niemand op de hoogte was van de evaluatie van het groeipakket. Plots vernam ze dat de evaluatie af was en is er gevraagd om ze in commissie te bespreken en hoorzittingen te organiseren. *Lise Vandecasteele* is tevreden dat er ook een voorstel van resolutie van de meerderheid is dat om bijstellingen vraagt.

Katrien Schryvers vindt het jammer dat er weinig wordt gezegd over de grote uitdaging die is aangegaan, maar *Lise Vandecasteele* zegt dat bijna alle partijen hierover hebben gesproken tijdens de hoorzitting. Iedereen is het erover eens dat er enorm veel werk is verricht en dat ieder kind zijn of haar kinderbijslag heeft gekregen.

Lise Vandecasteele benadrukt dat de kinderbijslag belangrijk is, zeker voor kwetsbare gezinnen. Tijdens de hoorzitting kwam naar voren dat het een belangrijk

beleidsinstrument moet zijn in de strijd tegen kinderarmoede. Professor Wim Van Lancker zei dat kinderarmoede met ongeveer 35 procent daalt door de kinderbijslag. Volgens het Federaal Planbureau wordt het instrument voorlopig te weinig ingezet in alle regio's van België. In Vlaanderen bedraagt de impact slechts 0,1 procentpunt.

In het verkiezingsjaar 2002 werden er heel wat verkiezingsbeloftes gedaan over de splitsing van de kinderbijslag. De N-VA zei toen: "De kinderbijslag overhevelen naar Vlaanderen en opwaarderen om ze beter af te stemmen op de reële opvoedingskosten door het bedrag voor het eerste kind te verhogen met 25 procent en voor het tweede kind met 10 procent." De CD&V zou de kinderbijslag overhevelen naar de regio's en kostendekkend maken door de bedragen in twee fases op te trekken tot 125 euro voor het eerste kind en 300 euro voor alle kinderen, met behoud van leeftijdstoelagen. In een tweede fase zou het bedrag worden opgetrokken tot 300 euro voor het eerste kind en zouden de leeftijdstoelagen op 12 jaar voor alle kinderen worden verhoogd. Al die beloftes zijn niet helemaal waargemaakt.

Vandaag stijgt de kinderarmoede ook in Vlaanderen. Er is een verdubbeling van de kinderarmoede sinds 2006. In 2020 is ze wat gestabiliseerd maar de laatste tien jaar is ze serieus gestegen. Om de kinderarmoede te laten dalen, moet het groeipakket ingezet worden maar dat gebeurt vandaag niet of onvoldoende. Professor Bea Cantillon en Julie Vinck zeggen dat de kinderbijslag voor wie werkt aan een minimumloon ontoereikend is om het inkomen tot aan de armoedegrens te tillen. Lise Vandecasteele besluit dat het niet voldoende is om bij de begrotingsopmaak na te gaan of het mogelijk is om de kinderbijslag te verhogen. De kinderbijslag moet verhogen, naast structurele maatregelen voor huisvesting en werk.

Het is niet zo dat elk gezin erop vooruitgaat. Uit een bevraging van de Gezinsbond blijkt dat 400.000 Vlaamse gezinnen erop achteruit zijn gegaan: combigezinnen, gezinnen met één kind en nieuwe wezen. Gezinnen met één kind verliezen door het groeipakket bijna 14.000 euro op 22 jaar.

Lise Vandecasteele zegt dat er ook goede zaken in het voorstel van resolutie van de meerderheid staan, zoals de automatische rechtentoekenning, de alarmbelprocedure, het herbekijken van de procedure voor de zorgtoeslag en de vermindering van administratieve last voor de ouders. Ze mist wel sense of urgency om na te gaan hoe de kinderbijslag effectief kan worden ingezet in de strijd tegen kinderarmoede en om de onrechtvaardigheden die er op verschillende niveaus zijn ingeslopen, recht te zetten.

Hannes Anaf had verwacht dat de evaluatie zou gebeuren in samenspraak met experts en de commissie. Na lang aandringen en vertraging was er plots een evaluatie. De evaluatie is nauwkeurig gebeurd, maar is enkel uitgevoerd door de administratie. Er is aangedrongen op hoorzittingen die interessante inzichten hebben opgeleverd, maar de minister is blijkbaar niet van plan om veel bijstellingen aan het systeem te doen.

Hannes Anaf heeft samen met Lise Vandecasteele en Ann De Martelaer een voorstel van resolutie ingediend in de hoop een aantal zaken te kunnen aanpassen. De kinderarmoede is hoog in Vlaanderen. Uit de hoorzittingen – maar het was voordien ook al geweten – is gebleken dat het groeipakket hiervoor een belangrijk instrument is. Het bleek ook dat er voor een aantal groepen, zoals wezen en halfwezen, een probleem is. Zijn voorstel van resolutie wil hieraan verhelpen.

Op het moment dat de commissie zijn voorstel van resolutie wou bespreken diende de meerderheid een eigen voorstel van resolutie in. Hannes Anaf is diep ontgoocheld in dit voorstel van resolutie. Uiteraard zitten er goede zaken in het groeipakket, zoals

automatische rechtentoekening, en in het voorstel van resolutie van de meerderheid, zoals de structurele gegevensuitwisseling met lokale besturen, het herbekijken van de procedure van de zorgtoeslag en de alarmbelprocedure.

Hannes Anaf begrijpt echter niet waarom er geen enkele ruimte is om een aantal zaken grondig aan te pakken. De meerderheid bevestigt bijna voor 100 procent de aanbevelingen uit het evaluatierapport. Nagaan wat er budgettair mogelijk is, is geen bijsturing maar een herhaling van het evaluatierapport. Er komen geen grote wijzigingen, zoals bijvoorbeeld voor de wezen. Hannes Anaf zegt dat die regeling ingaat tegen de basispremissie van de hervorming dat niemand erop achteruitgaat.

Hannes Anaf vindt het voorstel van resolutie van de meerderheid een gemiste kans die zijn partij niet zal steunen.

Koen Daniëls vraagt zich af of Hannes Anaf het voorstel van resolutie van de meerderheid heeft gelezen. In zijn voorstel van resolutie heeft Hannes Anaf het over de aangehaalde onrechtvaardigheden oplossen, terwijl het voorstel van resolutie van de meerderheid over concrete aanbevelingen gaat. De eerste aanbeveling is zorgen voor een structurele gegevensuitwisseling tussen agentschappen. Zo zorgt men dat er een optimale uitwisseling is voor de ouders die geen recht hebben of er geen gebruik van maken.

Een tweede aanbeveling gaat over de procedure van de zorgtoeslag. Die procedure moet meer worden gedigitaliseerd. Er moeten voldoende evaluerende artsen zijn. Sommige kinderen hoeven niet voortdurend opnieuw te worden geëvalueerd, en de zorgtoeslag blijft uitbetaald tijdens de herevaluatie.

Een andere aanbeveling gaat over de schooltoeslag. Als er advies komt om te veranderen van studierichting waaraan een lagere schooltoeslag is verbonden, dan blijft de hogere schooltoeslag behouden.

Tot slot gaat men in de begrotingsopmaak en de brede heroverweging na of het groeipakket kan worden bijgestuurd om kinderen in de meest kwetsbare gezinnen te ondersteunen. Dat kan gaan over eenoudergezinnen en over wezen. Ook conflicten tussen gescheiden ouders worden meegenomen.

De oppositie kan zeggen dat het allemaal te weinig is, maar dan moet ze tegelijk aangeven waar ze de middelen zal halen. Daarom heeft de meerderheid een aantal duidelijke zaken naar voren gehaald en besloten om de fundamente van het groeipakket te behouden. *Koen Daniëls* betreurt de teleurstelling.

Freya Saeys zegt dat uit de evaluatie en tijdens de hoorzittingen is gebleken dat de fundamente van het groeipakket goed zijn. Ze vindt het jammer dat de oppositie dat niet erkent.

Ze vindt het voorstel van resolutie van de oppositie vaag terwijl het voorstel van resolutie van de meerderheid concreter is. De bomen groeien niet tot in de hemel. De meerderheid stelt voor om tijdens de begrotingsopmaak en de brede heroverweging na te gaan of er bijstellingen aan het groeipakket mogelijk zijn om kinderen in de meest kwetsbare gezinnen beter te ondersteunen.

Kwetsbare gezinnen kunnen veel soorten gezinnen zijn: wezen, halfwezen of kinderen van alleenstaande ouders.

Freya Saeys is het niet mee eens met de stelling dat de kinderbijslag het belangrijkste instrument is om uit de armoede te geraken. Volgens haar is werk een van de belangrijkste elementen om mensen uit armoede te halen, gecombineerd met

huisvesting en opleiding. Werk zorgt niet alleen voor een inkomen maar ook voor sociale contacten, routine en contacten met digitalisering.

De procedure voor de zorgtoeslag herbekijken, is nodig. Goede gegevensuitwisseling en een betere verloning van de evaluerende arts kunnen zorgen voor een snellere beoordeling. Mensen behouden het recht op de zorgtoeslag tijdens de herevaluatie, wat een goede zaak is.

Het is best om gescheiden ouders zelf te bevragen over hun wensen over de toepassing van de begunstigderegeling.

Het voorstel van resolutie van de oppositie blijft voor Freya Saeys te vaag. Ze vraagt waar de oppositie de middelen zal halen. Het voorstel van resolutie van de meerderheid gaat na wat mogelijk is, en is duidelijk.

Immanuel De Reuse zegt dat de evaluatie van het groeipakket niet is gebeurd zoals verwacht. Twee jaar lang zei minister Wouter Beke dat er een evaluatie zou komen en dat men die samen zou maken met de commissie en organisaties die de gezinnen vertegenwoordigen. Het Vlaams Belang vindt het spijtig dat het zo niet is gebeurd.

Het Vlaams Belang is wel blij dat de kinderbijslag naar Vlaanderen is overgeheveld en Vlaanderen een eigen beleid kan voeren. Het groeipakket heeft vernieuwingen doorgevoerd, zoals automatische rechtentoekenning, maar niet alles is perfect.

Er liggen twee voorstellen van resoluties voor. Het voorstel van resolutie van de oppositie werd tijdig ingediend, maar het voorstel van resolutie van de meerderheid kwam laat. Ook de Gezinsbond vindt het heel jammer. In beide voorstellen van resolutie staan correcte bemerkingen. Er zijn terechte verwijzingen naar problemen en de onrechtvaardige behandeling van halfwezen en pleegzorg.

Het Vlaams Belang zal zich onthouden bij de stemming over deze voorstellen van resolutie, maar niet omdat het geen grondige evaluatie van het groeipakket wil. Het groeipakket is voor het Vlaams Belang een financiële tegemoetkoming voor iedereen die kinderen heeft. Het Vlaams Belang heeft de indruk dat de oppositie het groeipakket steeds meer ziet als een vorm van herverdeling van de middelen. Het groeipakket kan zeker dienen voor de ondersteuning van gezinnen, maar om armoede aan te pakken, moeten er andere instrumenten worden ontwikkeld, veel meer gericht op de kinderen zelf. Nu is het te eenzijdig gericht op het verhogen van het gezinsinkomen.

In het voorstel van resolutie van de meerderheid staan ook een deel bezorgdheden van het Vlaams Belang zoals gegevensuitwisseling, de schooltoelage enzovoort. Het Vlaams Belang treedt de Gezinsbond bij die spreekt over bijsturingen in de marge maar die ingrijpende maatregelen mist. De spreker kijkt uit naar de antwoorden die de meerderheid zal geven op de vele vragen.

Katrien Schryvers zegt dat er in de commissie inderdaad vaak is verwezen naar de evaluatie. Van het moment dat ze er was, is ze ter beschikking gesteld van het Vlaams Parlement. Er zijn twee uitvoerige hoorzittingen geweest. De meerderheid heeft zowel uit het evaluatierapport als uit de hoorzittingen een aantal conclusies, soms zeer concrete, neergeschreven in het voorstel van resolutie.

Wat soms wordt vergeten, is dat het groeipakket verschillende doelstellingen heeft: een ondersteuning van alle gezinnen in de kosten die opvoeding met zich meebrengt en een bijdrage in de strijd tegen kinderarmoede. Die twee elementen zijn voor CD&V belangrijk en het groeipakket draagt hieraan bij. Elk kind krijgt elke maand een serieus basisbedrag en er gebeurt al veel om kinderarmoede tegen te

gaan. Dat ontkennen, is de waarheid geweld aandoen. Professor Wim Van Lancker heeft aangetoond dat de rol van de kinderbijslag in de vermindering van kinderarmoede al groot was. Sociale maatregelen doen de armoede met 35 procent dalen en de kinderbijslag is de grootste component, namelijk 65 procent van die 35 procent. Het nieuwe groeipakket heeft dat effect nog versterkt. Als het zou kunnen, zou men dat effect nog versterken omdat men op alle manieren de strijd tegen armoede moet aangaan.

Hannes Anaf heeft in een persbericht gezegd dat vandaag een op de vijf kinderen in armoede opgroeit. Katrien Schryvers betreurt het gegoochel met cijfers omdat het moeilijk is om correcte cijfers te geven. Volgens cijfers van Statbel van juni 2021 daalde het armoederisico in Vlaanderen volgens SILC 2020 van 9,8 procent naar 9,3 procent. Dat cijfer is vanzelfsprekend nog te hoog, maar het cijfer blijft over de jaren altijd hoog. Recent heeft het agentschap Opgroeien cijfers over de kansarmoede-index gegeven. Sinds 2001 is er voor de allereerste keer een beperkte daling: in 2018 bedroeg de index nog 14,1 procent, nu 13,7 procent.

Het groeipakket is niet het enige instrument tegen armoede. Ook huisvesting is belangrijk, vandaar de enorme investeringen in sociale huisvesting deze legislatuur. Werk speelt vanzelfsprekend ook mee.

Ook vroeger was kinderbijslag al een belangrijke hefboom tegen armoede die nu nog is versterkt. Als er middelen kunnen worden vrijgemaakt bij de begrotingsopmaak en de brede heroverweging, moeten die gaan naar de meest kwetsbare gezinnen, zoals het voorstel van resolutie concreet vraagt. Voor de rest doet men nog andere concrete voorstellen die voor het betrokken gezin of de minderjarige van belang zijn, maar die de oppositie negeert.

Katrien Schryvers zegt over het voorstel van resolutie van de oppositie dat ze nog niet vaak zo'n algemeen voorstel heeft gezien. Als men niets moet concretiseren en geen keuzes moet maken, maakt men het voor zichzelf gemakkelijk. Men blijft vaag over concrete voorstellen en over waar de middelen moeten worden gehaald.

CD&V zal het voorstel van resolutie van de oppositie niet goedkeuren. Het voorstel van resolutie van de meerderheid bevat concrete verbeterpunten en biedt een concreet antwoord op de vragen.

Ann De Martelaer zegt dat het groeipakket een revolutionair systeem is dat veel goede zaken bevat, zoals men ook al tijdens de hoorzittingen heeft gezegd.

Ze heeft in de toelichting bij haar voorstel van resolutie over de koppeling van de zorgtoeslag aan het groeipakket tot de leeftijd van 25 jaar (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 756/1) gezegd waar men het geld zou halen, maar Koen Daniëls heeft haar voorstel weggelachen. Wat de federale overheid geeft, moet Vlaanderen niet uitgeven en kan het investeren in het groeipakket.

De job van de oppositie is plannen kritisch bekijken. Na de hoorzittingen is er van de meerderheidspartijen geen enkel signaal gekomen dat er werk zou worden gemaakt van veranderingen. Haar voorstel van resolutie wil een opening maken om toch initiatief te nemen en is daarin gelukt. Ann De Martelaer is tevreden met de concrete voorstellen in het voorstel van resolutie van de meerderheid, zoals opgesomd door Koen Daniëls. Ze wijst erop dat ze zes maanden geleden aan minister Wouter Beke een actuele vraag over al deze problemen heeft gesteld (*Hand.* VI.Parl. 2020-21, nr. 19). Ook in de media en in de Facebookgroep over zorgtoeslag kwamen deze problemen al meermaals aan bod. De meerderheid heeft al zes maanden verloren om de problemen aan te pakken.

Een aantal problemen zijn nog niet aangehaald zoals de bijzondere participatietoelage. Men heeft het systeem van vroeger overgenomen, met de bepaling van wat een vervangingsinkomen is. Sommige ouders hebben hierdoor geen recht op die bijzondere participatie. Dit probleem staat niet in het voorstel van resolutie.

Ann De Martelaer heeft drie opmerkingen op het voorstel van resolutie. Er is een evaluatie, maar in het voorstel van resolutie vraagt de meerderheid aan de Vlaamse Regering om te onderzoeken of een bijsturing voor kwetsbare gezinnen mogelijk is. Voor de halfwezen komt er geen oplossing, behalve als ze heel kwetsbaar zijn. Men doet geen inspanning om hen uit de armoede te houden.

In het voorstel van resolutie staan geen initiatieven om de situatie van gezinnen met een laag inkomen, van alleenstaanden met kinderen of van gezinnen waar een ouder is overleden, te verbeteren.

De meerderheid wil de fundamenten en de architectuur van het groeipakket behouden. Het voorstel van resolutie van de oppositie vraagt om een onafhankelijke werkgroep samen te stellen die een grondige hervorming van het groeipakket voorbereidt in de strijd tegen kinderarmoede.

Lise Vandecasteele wijst erop dat het middenveld en iedereen die met kinderarmoede bezig is, verrast was dat er een evaluatie van het groeipakket was. Ze hoopt dat evaluaties in de toekomst anders verlopen.

Er wordt gezegd dat de fundamenten goed zijn, maar in de hoorzittingen was er fundamentele kritiek van verschillende organisaties. Professor Bea Cantillon en professor Wim Van Lancker zeiden dat het groeipakket echt moet worden ingezet in de strijd tegen kinderarmoede. De Gezinsbond wees op het ontbreken van leeftijdstoelagen, op het feit dat het niet kostendekkend is voor heel wat gezinnen, en op heel wat andere onrechtvaardigheden. Het Netwerk tegen Armoede ijvert al jaren voor een sterke kinderbijslag, maar daar wordt niet op ingegaan.

Voor *Lise Vandecasteele* is het groeipakket een van de hefboomen in de strijd tegen kinderarmoede. Volgens het Federaal Planbureau hebben verschillende regio's het groeipakket niet gebruikt om in te zetten tegen kinderarmoede. In Vlaanderen gaat het om een daling van slechts 0,1 procentpunt. In de percentages van kansarmoede bij kinderen is er een kleine stabilisatie, maar het valt af te wachten wat het effect van de coronacrisis zal zijn. Experts vrezen dat dit een blijvende impact zal hebben. Voor *Freya Saeys* is werk de belangrijkste hefboom tegen kinderarmoede. *Lise Vandecasteele* is het eens dat deftig werk met een deftig inkomen de belangrijkste hefboom kan zijn, maar dit is vandaag niet de realiteit. Voor mensen met een minimumloon is het groeipakket ontoereikend om het inkomen tot aan de armoedegrens te tillen. Uiteraard gaat het ook over wonen. *Lise Vandecasteele* wijst erop dat 2021 het eerste jaar is met minder sociale huurders dan de voorbije decennia. Bovendien staan er enorm veel mensen op de wachtlijst.

De strijd tegen armoede moet worden gevoerd op vlak van werk, inkomen, huisvesting en opleiding. Het probleem is dat men naar elkaar wijst waardoor men geen stap vooruitgaat.

Er wordt gezegd dat het voorstel van resolutie van de oppositie vaag is. *Lise Vandecasteele* zegt dat de eerste eis duidelijk is: verhoging van de sociale toeslagen. Het voorstel van resolutie van de meerderheid trapt een aantal open deuren in. Automatische toekenning moet er inderdaad zijn. Er was al een akkoord over de doorbetaling van de zorgtoelage. "Onderzoeken en nagaan" is niet voldoende. Er moeten stappen vooruit worden gezet.

Men zegt eigenlijk dat men de middelen niet heeft om via het groeipakket de kinderarmoede aan te pakken. Armoede is een enorm groot probleem en een aanslag op de kinderen. Lise Vandecasteele vindt dat men daar geld voor moet vinden. De kloof tussen arm en rijk wordt alsmaar groter. De rijke elite wordt alsmaar rijker en de groep armen wordt groter. Dat is een fundamenteel probleem.

Lise Vandecasteele is blij dat er toch over het groeipakket wordt nagedacht. Ze hoopt dat er wordt geïnvesteerd in het groeipakket, zoals was beloofd bij de splitsing, en dat de gekende onrechtvaardigheden worden aangepakt.

Hannes Anaf zegt dat cijfers inderdaad correct moeten zijn. Het gaat vandaag over een op de zeven kinderen die in kansarmoede opgroeien. Hij excuseert zich voor de foute cijfers.

Het fundamentele punt blijft dat het groeipakket een instrument is om kansarmoede structureel te laten dalen. Uit de analyse van het Federaal Planbureau blijkt dat met de hervorming van de kinderbijslag naar het groeipakket de meest kwetsbare gezinnen er zelfs op achteruitgaan. Wallonië en Brussel hebben meer winst geboekt in de strijd tegen armoede. Hannes Anaf zal blijven aanklaarten dat men er te weinig mee doet.

Het voorstel van resolutie van de oppositie is misschien niet concreet genoeg. De oppositie wou met haar voorstel van decreet de druk op de ketel houden. Men moet misschien overwegen om met concretere voorstellen te komen zodat er bijsturingen kunnen komen, bijvoorbeeld voor de halfwezen. Vooruit zal zich onthouden bij de stemming over het voorstel van resolutie van de meerderheid.

Katrien Schryvers apprecieert het dat Hannes Anaf de cijfers rechtzet. De problematiek is erg en de verschillende beleidsdomeinen moeten eraan blijven werken.

Ann De Martelaer zegt dat er in het voorstel van resolutie geen concrete oplossingen worden voorgesteld. Volgens Katrien Schryvers staan er meer in dan in het voorstel van resolutie van de oppositie, want daar staat geen enkele concrete oplossing in.

Er wordt ook gezegd dat in het voorstel van resolutie voorstellen staan waar de minister al mee bezig is. Het is maar normaal dat de minister dit doet en zo snel mogelijk oplossingen zoekt. De problemen zijn al meermaals opgesomd en komen ook naar boven in het evaluatierapport.

Het groeipakket is belangrijk voor kwetsbare gezinnen en in de strijd tegen armoede. Er wordt verwezen naar de studie van het Planbureau, maar die is eenzijdig. Ze houdt enkele rekening met wat vroeger de kinderbijslag was en niet met bijvoorbeeld de integratie van de schooltoeslagen die bovendien veel vroeger in het schooljaar worden uitbetaald. De strijd tegen armoede moet ook worden gevoerd door het beleidsdomein Wonen. Er is de conceptnota voor nieuwe regelgeving over verbeterde toegang tot tegemoetkomingen in de huurprijs (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 684/1).

Het voorstel van resolutie vraagt om in functie van de begrotingsopmaak en de brede heroverweging na te gaan hoe men kwetsbare gezinnen beter kan ondersteunen. Men ziet dit ruim: het gaat over de verschillende doelgroepen die in het evaluatierapport naar voren zijn gekomen.

4. Stemmingen

4.1. Voorstel van resolutie over de noodzakelijke aanpassingen aan het groeipakket (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 785/1)

Het voorstel van resolutie over de noodzakelijke aanpassingen aan het groeipakket (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 785/1) wordt niet aangenomen met 8 stemmen tegen, 3 stemmen voor bij 3 onthoudingen.

4.2. Voorstel van resolutie over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het groeipakket

Het voorstel van resolutie over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het groeipakket wordt aangenomen met 8 stemmen voor bij 6 onthoudingen.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Celia GROOTHEDDE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

Fedasil	Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers
FOD	Federale Overheidsdienst
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
SILC	Statistics on Income and Living Conditions
Statbel	Belgische statistiekbureau